

Slovenski dom

Štev. 287.

V Ljubljani, torek 20. decembra 1938.

Leto III

Velik govor predsednika angleške vlade o razmerju Anglije do Nemčije, do Italije in do oboroževanja:

Anglija bo šla naprej po poti miru!

London, 20. decembra. o. Na včerajšnji seji poslanske zbornice je levičarska in liberalna opozicija, ki jo vodi socialistična Delavska stranka, predlagala, naj zbornica izreče predsedniku Chamberlainu nezaupnico zaradi njegove mirovne zunanje politike. Po dolgih razgovoranjih je zbornica predlog o nezaupnici odklonila s 340 proti 134 glasovom.

Predsednik vlade Chamberlain je odgovarjal na razna vprašanja nezadovoljnih poslancev, potem pa je imel dolg govor, v katerem je zagovarjal svojo zunanjo politiko. V začetku govora je zavrnil obsodbo opozicije, ki napada sporazum v Münchnu, kar je vzbudilo hudo ogorčenje pri opoziciji. Predsednik je nato dejal, da je današnje stanje v Evropi tako, da mora Anglija iskati zveze z vsemi velikimi evropskimi državami. Glede odnošajev med Nemčijo in Anglijo želi predsednik, da bi se razvijali v duhu münchenske izjave. V Angliji nihče ne želi kakega maščevanja glede Nemčije in tudi ne želi nihče ovirati nemškega razvoja in napredka njenega narodnega življenja. Anglija je nasprotno prepričana, da v Evropi ne bo miru, ne napredka in ne znošnega življenja, če se ne bo posrečilo pripeljati mogočnega nemškega naroda do tega, da bo sodeloval z drugimi državami za izboljšanje splošnega položaja. Predsednik je dejal, da s tem izraža ne samo svoje lastno prepričanje in želje Anglije, marveč, da je s tem povedal tudi mnenje in želje številnih drugih držav na svetu, ko je povedal, da Anglija želi sodelovanja z nemškim ljudstvom in družbi ostale rodbe evropskih narodov. Treba pa je, da to željo dele tudi tisti, ki v sedanjem času govore v imenu nemškega naroda in da so pripravljeni dati svoj donos za mir, saj bodo iz tega imeli prav take koristi kakor drugi narodi.

Chamberlain je dejal, da če v svojo odločnostjo nadaljevati s svojo politiko in je prepričan, da bo za to dobil podporo vsega angleškega ljudstva. Če bi pa kazalo, da bi ta politika odpovedala, bo on prvi, ki jo bo hotel nadomestiti z drugačno politiko.

Nato je Chamberlain obravnaval razna podrobna vprašanja, predvsem špansko.

Angleška vlada se bo strogo držala načela o enakem postopanju z obema strankama in da bo uporabila ves svoj vpliv za to, da bi prišlo do premirja v Španiji in da bi se tam končala ta krvava borba. O tem bo najbrž govoril na sestanku v Rimu, angleška politika pa ne bo odstopila od načel, ki jih je v tem primeru dosedaj branila. Naša želja je namreč zmeraj bila, da si naj španski narod sam najde dovolj sredstev za mirno ureditev vseh sporov. Zato me globoko žali vsako sumničanje, ki bi se širilo v tej državi, češ da misliva zunanji ministri in jaz izdati našo stvar ali pa opustiti kakšno življenjsko načelo in to v korist Italiji, ki je ali naša prijateljica ali pa sovražnica. Dejansko pa hočejo nekateri v tako važnih vprašanjih zastrupiti ozračje, v katerem smo sprejeli vabilo italijanske vlade. Ne bodo šli v Rim z nikakim določenim programom in tam

tudi ne bomo iskali kakšnega posebnega sporazuma. Potujemo v Rim, ker hočemo samo izmenjati stališča o vseh vprašanjih, ki so skupna. Odhajamo na to pot z velikimi željami, da bi izboljšali naše odnose in to z vzajemnim razumevanjem ter da tako z osebnimi stiki utrdimo medsebojno zaupanje, ki naj v teh okoliščinah koristi splošni ustalitvi v Evropi, posebno pa med državami okoli Sredozemskega morja.

Prav čudno se nam zdi, zakaj nam po Münchnu očitajo, da se oborožujemo. Čudno se nam zdi, zakaj se govori o dejstvih, ki so vsemu svetu znana. Vsek čas smo pripravljali razgovarjati se o omejitvi oboroževanja, vendar pa tako, da bodo vsi žrtvovali svoje, upoštevajoč pri tem lastno varnost. Dokler pa se drugi ne bodo nehal oboroževati podnevi in ponoči, tedaj moramo tudi mi to storiti. Dasi je razum najboljše orožje na svetu, vendar nima malo izgleda na uspeh trditve, da je

sila najvišje orožje, posebno v boju proti razumu. Zato bi bilo žalostno, če ne bi pravilno razumeli naše ljubezni do miru in če bi naše razpoloženje za sporazum tolmačili kot slabost. (Odobrovanje.)

Nato je Chamberlain govoril o položaju na Daljnem vzhodu in rekel, da v ozračju sile, ki se tam uveljavlja, v Evropi nikdo ne more pričakovati od angleške vlade ali pa tudi od katere druge vlade, da bi ugodila zahtevam, ki se ji postavljajo v takih okoliščinah. Lahko pa verjame, da bomo storili vse, kar je možno, da ne bo nobena zahteva pozabljena in nobena korist oškodovana.

Chamberlain je zaključil svoj govor z željo, da bi hotel poudariti, da je angleška zunanja politika v zadnjih 18 mesecih bila popolnoma pravilna. Če bi moral on sam še enkrat preživeti vseh teh 18 mesecev, tedaj ne bi tudi niti za vejico spremenil te svoje politike. Odločiti smo se morali ali za to politiko ali pa za vojno.

Slabe napovedi za obisk angleških ministrov v Rimu

Anglija in Francija ne nameravata priznati vo' njih pravic Francu in ne popustiti italijanskim zahtevam glede Tunisa

London, 20. decembra. o. Francoski poslanik v Londonu Corbin je včeraj obiskal angleško zunanje ministrstvo in se s tajnikom Cadoganom razgovarjal o obisku angleškega ministrskega predsednika in zunanjega ministra v Rimu. Napoln uradno poročajo, da so pri tem razgovoru ugotovili, da sta glede tega obiska Francija in Anglija edini v vseh vprašanjih. Angleška ministra bosta v Rimu povedala, da niti Francija, niti Anglija nista pripravljena priznati generalu Francu vojnih pravic, dokler se ne umaknejo iz Španije vsi tuji prostovoljci. Angleška ministra bosta tudi obvestila italijansko vlado, da Francija ni pri-

pravljena začeti z Italijo razgovorov o kakršnih koli političnih, gospodarskih ali upravnih ugodnostih Italijanom, ki prebivajo v francoski Afriki, zlasti ne, dokler ne bo Italija nehala s protifrancosko gonjo po časopisju in ne bo bistveno spremenila vsega svojega vedenja do Francije.

Iz okolice predsednika vlade Chamberlaina poročajo, da je za zelo razočaran, ker se mu niso posrežili dosedanj napor za splošen sporazum v Evropi. Zaradi tega odhaja predsednik v Rim bolj, da dokaže dobro voljo, kakor pa z upanjem na kak stvaren uspeh.

Slovaški narodni zbor se sestane 18. januarja

Važne izjave predsednika vlade dr. Tiso o volitvah

Bratislava, 20. decembra. o. Avtonomna slovaška vlada je sklenila predlagati predsedniku republike dr. Hachu, naj skliče novoizvoljeni slovaški zbor za 18. januarja.

Po do sedaj znanih volilnih izidih je v nedeljo glasovalo vsega 1.264.000 Slovkov in je vlada dobila od vsega števila glasov 97 in pol odstotka. Iz najbolj oddaljenih krajev zaradi snega izidi še niso znani, vendar ne predstavljajo ti kraji takega števila, da bi kaj bistveno vplivalo na rezultate. Novi slovaški narodni zbor bo štel 63 poslancev, ki so povečini vsi člani Hlinkove slovaške ljudske stranke. Od narodnih manjšin sta izvoljena dva nemška poslancev.

Predsednik slovaške vlade dr. Tiso je sredi izjavil po radiu, da volivni rezultat presega sleherno pričakovanje. Izid je dokaz, da slovaški narod odobrava vlado, ki ima danes oblast na Slovaškem. Slovaška vlada je dobila z volitvami podporo in odobritev svoje politike, kakršne ni bila zadnje čase deležna nobena vlada. Vlada je zedinila narod in je pripravljena na vsako žrtev. V tem smislu vodi življenje Slovaške po božjem zakonu. Imamo parlament, ki ima po takšni izvolitvi popolno zakonito moč, da lahko govori v imenu naroda in izdaja zakone. Končati se morajo vsi posamezni poskusi in nihče ne sme ničesar ukreniti na lastno pest. Narodni zbor bo sprejel zakone in vsi se jim bodo morali pokoriti!

Predsednik slovaške vlade Tiso je dal še posebno izjavo dopisniku francoske agencije Havas, v kateri pravi, da so volitve v slovaški zbor dokaz, da je slovaški narod narod velikih moralnih vrlin, ki je podvržen disciplini. Ti volivni izidi so tudi dokaz, da je politika sedanje vlade pravilna in da odgovarja volji naroda. To je glavno sredstvo za dobro bodočnost. Združen narod ne bo nikdar izigran z raznimi nenavadnimi kombinacijami in bo nadaljeval odločno s politiko, ki odgovarja njegovemu značaju in njegovi zgodovini. To naj bo tudi opomin vsem slovaškim zaveznikom. Ti zavezniki se lahko vedno zanesejo na tak narod.

Slovaška avtonomna vlada je zatem imela sejo v predsedništvu vlade. Iz seje dvorane so člani vlade imeli po radiu svoje govore. Med drugimi je Sidor dejal tole: »Mi Slovaki smo dokazali, kar so dokazali tudi Nemci in Italija, namreč da sta vlada in narod eno telo. Mi vemo, da ljudstvo gre za vlado in poslušati njene ukaze.«

Praga, 20. decembra. m. Objavljen je sponed potovanja predsednika češkoslovaške republike dr. Hacha po Slovaškem. Dr. Hacha bo 25. decembra prispel v Ružomberok ter se bo pokolnil na grobu voditelja slovaškega naroda Hlinka. Zatem bo odpotoval v Tatransko Lomnico in druge kraje.

Posveti ital. zun. ministra v Budimpešti

Budimpešta, 20. decembra. Italijanski zunanji minister je včeraj ob 10 dospel v Budimpešto in doživel svečan sprejem na postaji, okrašeni s cvetjem in zastavami. Sprejeli so ga zastopniki regenta, šef njegovega vojaškega doma general Jani, zunanji minister grof Czaky, več članov vlade in druge osebnosti. Sprejemu so prisostvovali tudi italijanski, nemški, jugoslovanski, japonski in španski poslanik z višjim uradništvom poslaništev. V Cianojem spremstvu so bili poslanik Butti, pooblaščen minister Vitetti, višji uradniki italijanskega zunanjega ministrstva in madžarski rimski poslanik baron Vilanyi.

Dopolodne je grof Ciano položil venec pred spomenik v svetovni vojni padlih vojakov, nato je bil obiskal zunanjega ministra grofa Czakyja in predsednika vlade Imredyja. Opoldne je grof Ciano sprejel v avdienci regent, po avdienci sta pa regent Horthy in njegova gospa priredila grofu Ciano na čast kosilo.

Budimpešta, 19. decembra. Po informacijah, ki jih je bil dobil »United Press« od poučenih madžarskih političnih krogov, bo za Cianovega budimpeštanskega obiska govor v glavnem o sledečih petih točkah:

1. Okrepitev madžarsko-italijanske prijateljstva pred potjo grofa Czakyja v Berlin.

2. O nasvetu grofa Ciana, naj se Madžarska več ne loteva akcije za ocepitve Podkarpatske Rusije od Češkoslovaške,

Vesti 20. decembra

12 ljudi je zmrznilo v zadnjih dveh dneh v Londonu po uradnih podatkih. Italija z Libijo je imela zadnjega novembra 44.749.000 prebivalcev. Število rojstev v 11 mesecih letošnjega leta je bilo 396.531, število smrti pa 344.832.

Voditelji češke socialne demokratske stranke so imeli včeraj v Pragi zadnji sestanek. S 1. januarjem bo nehala izhajati glasilo stranke »Pravo Lidu«.

Angleško potniško letalo je treščilo na tla na grškem otoku Evbeji. Vsi potniki so našli smrt.

Kitajci nameravajo zadušiti vso japonsko trgovino na Daljnem vzhodu, zlasti na Malajskem polotoku, v Indiji in na raznih otočjih. V ta namen so kitajske finančne skupine dale na razpolago sredstva Državni banki, da je odprla veliko število novih podružnic, ki bo finansirale kitajsko trgovino na Daljnem vzhodu.

Angleška vlada bo stala s Francosko v tesnih stikih glede vseh vprašanj in tudi glede razgovorov, ki jih bo Chamberlain imel ob januarskem obisku v Rimu. Tako je predsednik vlade povedal včeraj v zbornici.

60 Arabcev je bilo ubitih včeraj, ko so Angležji z letali in motoriziranimi oddelki razgnali protestno zborovanje arabskega ljudstva blizu Jeruzalema.

Avstralska demokracija je v nevarnosti, zato mora biti Avstralija pripravljena, da jo brani na zunaj in na znotraj, ker nihče ne ve, kdaj in kje bo na svetu izbruhnila vojna. Tako je povedal predsednik avstralske vlade na včerajšnji seji zbornice.

Načelnik japonskega generalnega štaba na severnem Kitajskem Jamašita je izjavil tujim časnikarjem, da Kitajci ne bodo mogli doseči nobenega uspeha več, ker Japonci poznajo njihov vojskovanjski način. Kitajci se bodo morali umakniti v nedostopne kraje ali pa bodo njihovi oddelki uničeni.

Zastopstvo jugoslovanskih zdravnikov, ki je potovalo zadnje čase po Madžarski, je bilo včeraj sprejeto pri mestnem županu v Budimpešti. Pri sprejemu je bilo več nagovorov, v katerih so poudarjali dobro razmerje med obema državama.

Silen mraz je zajel vso Evropo. Po slovaških krajih je bilo včeraj nad 20 stopinj mraza. V Budimpešti je bilo 13 stopinj pod ničlo in je Dunava začela zmrzovati. V Avstriji je približno tako kakor pri nas, v Nemčiji je mraz tako hud, da so v berlinskem Tempelhofu popokale vodovodne cevi. V Italiji ni nič boljše in so imeli včeraj v Milanu 13 stopinj pod ničlo, v Trstu pa 17 stopinj pod ničlo. V Severni Franciji je led ustavil skoraj vso plovbo po večjih rekah.

Okolica ruskega velika kneza Vladimirja, naslednika bivših carjev, izjavlja še naprej, da je kneževsko potovanje v Nemčijo čisto zasebna značaj in da tudi ne gre pri tem za morebitno znamenje s kako nemško princeso.

V tržiški ladjedelnici pri Trstu je včeraj ogenj uničil 28.000 tonsko motorno ladjo Stockholm, ki so jo ladjedelnice izdelovale za neko švedsko družbo. Ladja bi bila največji parnik švedske trgovske mornarice.

Angleška vlada ne namerava priznati generalu Francu vojnih pravic, dokler ne bodo odšli iz nacionalistične Španije vsi tuji prostovoljci. V tem smislu razlaga angleški tisk izjavo predsednika vlade Chamberlaina, da se angleška politika v Španiji ne bo nič spremenila.

35 potnikov je bilo ubitih blizu brazilske prestolnice Ria de Janeiro, ko sta se zaletela potniški in tovorni vlak. Okrog 200 ljudi je hudo ranjenih. To je najhujša železniška nesreča v brazilski zgodovini.

Obsežne varnostne ukrepe je izdala rumunska vlada, ker pripravljata tolktraz razpuščena Železna garda revolucionarno gibanje, da se masušeje za umor svojega voditelja Codreana. Notranji minister Calinesco, ki je za umor odgovoren, je dobil od garde pismo, da so ga gardisti sicer ubili. Zaradi tega so poklicali v Bukarešto dva polka orožništva, da ojačijo policijo, v kateri ima Železna garda veliko pristavev. Zaradi simpatij z gardo, so iz vojske odpustili zadnje tedne 1200 časinikov.

Maršal Göring naj bi obiskal Rim tedaj, ko bosta tam predsednik angleške vlade in zunanji minister. Take vesti je prinesel del londonskega tiska.

273 rdečih prostovoljcev se je včeraj pripeljalo iz Španije v Pariz. Med njimi je tudi nekaj jugoslovanskih državljani, ki se ne bodo mogli vrniti k nam, ker jim je državljanstvo odvzeto.

Minister dr. Krek med našim delavstvom

Važna ministrova napoved o spremembah v upravi delavskih ustanov

Ljubljana, 19. decembra.

Zveza združenih delavcev razvija od dne do dne živahnejšo delavnost. JSZ in ostali lažni strokovni pokreti razpadajo. Slovensko delavstvo zato trumoma prestopa v ZZZ.

Zaradi usposobitve večjega kadra organizacijskih zapnikov, je ZZZ pridobil v dne 16. in 17. decembra v veliki dvorani Delavske zbornice strokovni tečaj, katerega se je udeležilo čez 70 članov delegatov iz raznih krajev Slovenije. Pravi cvet zdravega slovenskega delavstva, ki hoče pod vodstvom svoje katoliške strokovne organizacije sebi in avtomatičnem kot člen narodne skupnosti izgraditi lepšo bodočnost.

Z občudovanja vredno vneto so tečajniki sledili izjavam predavateljev. Živahne debate, ki so se razvijale po posameznih predavanjih, so dokazale, da je našo zavedeno slovensko delavstvo že izobrazilo, predvsem strokovno-stanovsko.

Tečaj je začel predsednik ZZZ France Preželj. Njegovemu pozdravnemu govoru so sledila predavanja.

Idejno predavanje o smislu in zgodovini strokovnega gibanja ter načelni razliki med ZZZ in drugimi organizacijami je imel urednik glasila ZZZ »Slovenski delavec« župnik Andrej Križman, ki je s svojimi jasnimi in jedrnatimi izjavami žel viharno odobrovanje tečajnikov.

O sistemu, nalogah, volivnem postopku obratnih zapnikov in sklepanju kolektivnih pogodb, poravnavanju in razsoditvi so predavali strokovni tajniki ZZZ Peter Rozman, Franc Luzar in Drago Višnar. Četrti dan o agitaciji in propagandi, ravnanju upravnih »Slovenca« ing. Sodja pa o vlogi delavskega tiska. Stari borec za delavske interese Langus Jože je tečajnikom pokazal pot, kako se delavski zapnik vežba in izvežba v govorništvu. Albin Breznik, pisec knjige »V plamenih rdečega pekla«, je iz lastnih izkušenj govoril o škodljivosti marksizma-boljševizma za slovensko delavstvo.

Novi delavski poslanec Rudolf Smersu je imel zelo poučljivo predavanje o naši socialni zakonodaji, njenemu pomenu in njeni visoki stopnji. Poudaril je važnost povezanosti med delavstvom in njegovimi parlamentarnimi zastopniki in zasluge ministra dr. M. Kreka za izpolnitev socialne zakonodaje.

V soboto 17. decembra ob pol 12 je tečaj postal s svojim obiskom naš slovenski minister dr. Miha Krek. G. minister je bil sprejet z burnim ploskanjem. Po pozdravu s strani vodje tečaja je g. minister spregovoril tečajnikom.

V svojem govoru je g. minister poudaril pomembnost tečaja v sedanjem položaju, ko je JSZ v razsulu. Omenil je skušnje iz svojega udejstvovanja v strokovnem gibanju slovenskega krščanskega delavstva, v katerem so se pred 15. leti začela pojavljati razpoloženja, ki so končno privedla do izstopa katoliško orientiranega delavstva iz JSZ in do ustanovitve ZZZ.

Državnozbornske volitve so vrgle JSZ krinko raz obraz, ko so šli voditelji JSZ odkrito proti narodni skupnosti. Članstvo JSZ je sedaj spregledalo. Ker pa JSZ sedaj razpada, je dolžnost ZZZ, da vse to razočarano delavstvo sirne v svojih vrstah ZZZ.

G. minister je tudi poudaril potrebo, da ima slovensko delavstvo vrhovno centralo na sedežu vlade zaradi izdelovanja predlogov in zakonskih osnutkov ter sodelovanja v vprašanjih delavske zaštite z državno oblastjo. Da pa kljub temu mora ohraniti svojo slovensko in katoliško osnovo, ki se mora pokazati predvsem v dejanjih za zaščito delavskih interesov.

Glede delavskih socialnih ustanov je izjavil g. minister, da je prišel čas, da zavedna slovensko delavstvo ne bo več moglo gledati, kako njegove ustanove upravljajo salonski proletarci, gospodje, ki so izgubili vse vezi z delavstvom in smisel za njegove težnje.

»V tem oziru bo padla kmalu odločitev,« je končal g. minister svoj govor, »ker v delavskih ustanovah sede salonski proletarci, ki nimajo legitimacij za to. Našla se bodo pota, da pridejo Delavske zbornice in druge socialne ustanove iz njihovih rok v roke predstavnikov moderne delavske organizacije ZZZ, da bodo delavstvo vodili mladi borci iz zdravega delavskega stanu našega naroda.«

Tečajniki so govor g. ministra dr. Kreka sprejeli z viharim odobravanjem.

V spremstvu predsednika ZZZ Prežlja in poslanca Smersuja si je g. minister nato ogledal uradne prostore Zveze združenih delavcev in se zelo pohvalno izrazil o njenem živahnem in razgibanem delovanju.

17. t. m. popoldne je še predaval tajnik centralne ZZZ Slavko Grebenšek o upravi krajevnih edinic. Zadnje predavanje je imel podpredsednik ZZZ Milko Pirih.

Ob 18. je predsednik ZZZ Preželj zaključil lepo uspeli tečaj.

V nedeljo 18. decembra je imela centrala ZZZ svojo plenarno sejo, nakar so se delegati in tečajniki vrli v svoje delavnice, tovarne in rudnike, da tam ustvarjajo enotno zvezo Združenih slovenskih delavcev.

Turistična vprašanja severne meje

Prva seja banovinskega turističnega odbora v Mariboru

Maribor, 20. decembra. Včeraj je bila v mestni posvetovalnici seja banovinskega turističnega odbora, ki so se je udeležili skoraj vsi člani tega odbora, iz Zagreba pa ravneli Dragomanič.

Sejo je s kratkim otvoritvenim nagovorom začel dr. Ratej, pozdravil pa jo je v imenu občine in zadržanega župana, podžupan Zebot. Na dnevnem redu sta bili predvsem dve točki — razprava o položaju tujkega prometa na severni meji in delovni program za prihodnje leto.

Odborov tajnik gospod Sotlar je podal poslovno poročilo, v katerem je najprej omenjal o usodi vlog na direktno drž. žel. zaradi izboljšanja vozovnega parka v Sloveniji. Ljubljanska direkcija je posredovala pri generalni direkciji na podlagi vloge, ki jo je prejela od banovinskega turističnega odbora. V promet so bili dani lepše popleskani vozovi, povečanje števila vozov na področju ljubljanske direkcije pa ni mogoče, ker primanjkuje vozov tudi v drugih direkcijah, katerim mora čestokrat ljubljanska direkcija vozove posoditi. Uspela je prošnja za povečanje smučarskih vozov. Direkcija bo dala v promet dvajset novih smučarskih vozov, tako da bo ustrezno želji športnikov. Zanimiva je statistika, ki je bila podana o pasivnem turističnem prometu. Iz Slovenije je lansko leto odpotovalo v inozemstvo vsega 46.828 ljudi, največ v Nemčijo, kateri sledijo Francija, Italija, CSR in Švica. Po navedbi v potnih listih je v zgolj turistične namene v inozemstvo potovalo 20.297 potnikov, ostali pa so potovali zaradi zdravljenja, gospodarskih poslov, na družinske obiske, zaradi bolezni smrti in slično. Odborov tajnik se je v zadnjem času službeno trikrat mudil v krajih ob naši severni meji in preštudiral tujko-prometne razmere. Poročilo o teh je zanimivo, podučeno in za nas tudi porazno. Poročevalec je ugotovil, da so gospodarske razmere v teh krajih porazne, in da je treba najprej te izboljšati, če bomo hoteli obmejno prebivalstvo zadovoljiti in ga vključiti v celotno naše življenje. S turizmom bi se dalo tem krajem občutno pomagati, ker imajo vse naravne pogoje, da bi se tujski promet mogel razviti. Treba ga je organizirati in dati zunanji tehnični pogojev za njegov razvoj. Teh pogojev za enkrat še ni. V obmejni kraji bi se morali organizirati pogostni izleti, ki pa naj ne bi imeli svrha zgolj gostilno, marveč naj bi imeli predvsem kulturni namen. Slovenci nič kaj ne zahajajo v te kraje, v mislih je poročevalec imel predvsem Kozjak, zelo so ga posejali tujci, kar je zopet za nas velik minus. Organizirali bi se naj zlasti poučni in šolski izleti, na katerih naj bi udeleženci zbirali statistični material, našo folkloro in prirejali piske nastope in predavanja, h katerim naj bi se pritegnilo čim več mladine in drugega domačega prebivalstva.

Pri debati, ki se je razvila o vprašanju tujkega prometa na severni meji, je sodelovalo več govornikov, med njimi inž. Slajmer, župnik Paulič, dr. Šarič iz Radencev in drugi. Inž. Slajmer in Paulič sta zlasti opozarjala na mizerno gospodarsko stanje v obmejnih krajih in priporočala, da bi banovina čim več svojih sredstev dala za investicijska dela v krajih ob severni meji, zlasti na Kozjaku, na katerega se dosedaj nihče ni spomnil, razen mariborskega okrajnega cestnega odbora, ki bo v prihodnjem proračunskem letu tam prišel z gradnjo raznih cest. Tudi naše oblasti bi se naj ravnale po principu drugih držav, da je treba za mejo največ dati in storiti. Pri nas pa se dogaja ravno obratno, da se namreč meja najbolj zanemarija.

Naslednja točka je bil razgovor o načrtnem delu banovinskega odbora in občinskih turističnih odborov ter zasebnikov za dvig tujkega prometa. Na podlagi referata g. Sotlarja so ugotovili, da so za dvig tujkega prometa potrebna predvsem naslednja dela: gradnja in renovacija gostinskih podjetij, modernizacija cest, kanalizacije, elektrifikacija, regulacije raznih potokov in hudournikov, postavitev orientacijskih tabel in kazipotov, poživitev vse javne in zasebne delavnosti za po-

vzdigo tujkega prometa. Izdelan bo načrt za delo vseh tujkoprometnih činiteljev, da bo delo bolj smotno in zato uspešnejše. V ta načrt spada tudi delo za strokovno izobrazbo pogostinskega osebja, na kar se bo polagala največja pažnja. V zvezi z mnenjem, da bi se v Mariboru ustanovila le nižja hotelirska šola sprito dejstvo, da je bila v Belgradu osnovana višja hotelirska šola, se je oglašil k besedi g. Klešič, ki je bil mnenja, naj se v Mariboru vkljub vsemu osnuje višja hotelirska strokovna šola. Živahna razprava je je zopet razvila o naših cestah. Pri tej priliki je g. Loos opozoril na naši dve važni cesti zvezi Slov. Bistrica—Čakovec in Maribor—Dravograd. Ti dve cesti sta važna osepca od držane ceste Maribor—Ljubljana, katero bo sedaj država modernizirala. Tudi ti dve cesti naj bi bili modernizirani, da se bosta mogli vključiti v sistem državnih moderniziranih cest.

Na dnevnem redu je bila še tudi razprava o nujnih nalogah pri pospeševanju zimskega športa glede na interese turizma. Za pospeševanje zimskega športa na Pohorju se je zavzel g. Gnus. Pri slučajnostih so razpravljali še o raznih tujkoprometnih vprašanjih, nakar je bila seja zaključena.

Ljubljana od včeraj do danes

Nekam belkasto je bilo davi zunaj, ko se je začelo daniti. Strehe, vrtovi, tlak, vse se je močno svetilo. Sneg, ki je doslej dvakrat boječe poskušal, ni pa mogel zakriti tal, le nekoliko »poštupal« je gladke ploskve, se je zdaj menda odločil, da nam bo po dolgih letih vendar enkrat spet priredil snežen božič. Brez vetra se je izpod neba vsipal suhi pršič, ki je padal na zmazla tla, tako da bo prav verjetno obstal. Tak bel in snežen božič nam je vsem všeč, saj je mnogo prirečnejši, prijetnejši in ustvarja v nas zbraneje razpoloženje.

Smučarji so že skočili na podstrešje

Že snoči so nekaj »vohljali« v zraku; sneg bo za božič, so govorili. Marsikateri je že snoči skočil na podstrešje, kjer je imel shranjene čez poletje lepo napete smuči. Če bo padlo kaj pride snega, bodo o božiču oživil bližnji ljubljanski griči in hribi, zlasti Golovec in Rožnik. Podjetnejši bodo krenili proti Podutiku, proti Sv. Ahacu in Kureščku, nekateri pa še dalje. Davi so se pregledovali smuči, če so kaj dobro prebile poletje. To bo spet veselja, to bo življenja na belih snežnih ploskvah!

Šestkrat so vozili reševalci

V mizarski delavnici Ivana Praznika škoda sega — kakor se je naknadno ugotovilo — precej čez 15.000 dinarjev. Zgorelo je precej lesa.

V preteklih štiri in dvajsetih urah na reševalni postaji ni bilo posebno velikega prometa. Reševalci so vsega skupaj posredovali le v šestih primerih, šlo pa je ali za notranje bolezni ali pa za porode. Štorklja je zdaj spet začela nekam pridno nositi.

Ob volitvah je pošta trpela

Ljubljanska glavna pošta je zadnje dni pred volitvami opravila ogromno delo. V štirih dneh je poleg drugega, običajnega dela, morala odposlati več po stoletih letakov, brošur in volivnih pism ter jih dostaviti adresantom. Od torika do petka so se te papirnate gore kopičile. Tisti, ki se na te stvari natančneje spoznajo, pa trdijo, da naval ni bil tako velik kakor pri prejšnjih volitvah, zlasti še pred šestimi januarjem 1929. Ob predvolivnih in volivnih dneh je zdaj pošta odpravila tudi ogromno število brojavk ter je po cele dneve brez slehernega odmora vzdrževala medkrajevne in razne druge telefonske pogovore.

Se šest jih je šlo v zlato svobodo

Delne amnestije je bilo med drugimi deležnih še šest oseb, ki so bile obsojene zaradi tepeža, uboja in podobnih reči na skupno kazen 13 let in 9 mesecev robije ali strogega zapora. Vsem šestim je bil odpuščten ostanek kazni v celoti tri leta in osem mesecev. Pomilostitev pa niso bili deležni tatovi, vlomilci in goljufi. Ti bodo odsedeli ves svoj »rok«.

Novi gostje v bolnišnici

Včeraj okrog poldne je prišlo v znani Bonačevi tovarni v Čopovi ulici do nerodne nesreče. Pri stroju je uhaljal plin, ki ni bil dobro zaprt. Dve mladi delavki, osemnajstletna Julija Kljudec in sedemnajstletna Mihaela Indof, sta padli v omedlevico. Brž so ju prepeljali v bolnišnico, kjer so se zdravniki z vso skrbjo potrudili in rešili zastrupljenima delavkama življenje.

Grenka usoda starih siromakov

Dva starčka v mariborski oskrbnišnici, ki ne vesta, kje sta doma

Maribor, 19. dec. Ostra zima, ki je pritisnila, je prava šiba za siromake. Kdor nima toplega doma, je največji revež. Zlasti pa so ubogi tisti stari berači na deželi, ki jih vse betežne in slabotne pošiljajo obične od posestnika do posestnika. Edino toplo zavetje najdejo še kje v hlevu pri živini. Zato ni čuda, da navalijo ti stari reveži sedaj v začetku zime na bolnišnico ter prosijo za sprejem. Mariborska bolnišnica je prenapolnjena, pa jim njihovi prošnji ne more uslišati. Odsilavljajo jih in siromaki morajo zopet na mrzlo pot, ki je včasih zelo dolga. Dva posebno žalostna takšna primera sta se pripetila te dni. Na Tržaški cesti sta se zgrudila v enem dnevu dva stara siromaka, ki sta prišla v Maribor od kdo ve kje, da bi bila sprejeta v bolnišnico. Ker so ju zavrnili, sta omagala na poti, k sreči pa še v mestu. Enega so našli ljudje v najhujšem mrazu ponoči ležečega na pločniku. Bil je že skoraj mrtev od mraza. Oba reveža so reševalci potem odpeljali na mestni socialno politični urad, ki ju je sprejel začasno v mestno oskrbnišnico. Tu se starčkoma zdi, da sta v pravih nebesih, saj so jima na njuna stara leta še nikoli ni tako dobro godilo. Vsa zavistna gle-

data mestne ubože, ki imajo v tem domu stalno toplo zavetje in dobro hrano. Oba starčka pa sta že tako oslabela, da se ne spominjata niti, kje sta doma. Ker niso našli pri njima nobenih dokumentov, išče sedaj mestni socialno politični urad s pomočjo oblasti njune domovinske občine.

Volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov preložene

Gospod minister socialne politike in narodnega zdravja je pod St. Br. 100.533 z dne 16. decembra 1938 izdal sledeči odlok:

»Na podlagi čl. 2. in 12. Navodil za volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov v podjetjih, ki spadajo pod zakon o zaščiti delavcev odločam:

1. Da se volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov in njihovih namestnikov izjemoma za leto 1939. vrše v mesecu februarju namesto v januarju.

2. Volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov in njihovih namestnikov v sezonskih in novoustanovljenih podjetjih, v kolikor te niso izvršene v mesecu januarju, se bodo tudi v bodoče vršile na podlagi 2. odst. čl. 2. navedenih navodil.

O tem je obvestiti ministrstvo za notranje posle, vse kr. banske uprave, upravnika mesta Belgrade, Centralno tajništvo delavskih zbornic in vse Delavske zbornice.

Zaščitite vaence!

Maribor, 19. decembra.

Nedeljsko delo po delavnicah zavzema vedno večji obseg. Prizadeti so predvsem vaenci, ki morajo na zahtevo mojstrov delati v nedeljo dopolne ali vso nedeljo. Vaenci, ki so v vsem odvisni od svojih delodajalcev, so brez moči, ker visi vedno nad njimi kazen v obliki odpusta, če bi se kateri drznil upreti ukazu mojstra, ki zahteva delo ob nedeljah in zapovedanih praznikih. Zakon sicer pravi, da vaencev pod 18 leti ni dovoljeno zaposlovati ob nedeljah in praznikih ter preko navadnih delovnih ur, vendar se ta zakon grobo krši. Zgodilo se je, da je velika večina vaencev morala delati na zapovedani praznik 8. decembra ter so se mojstri izgovarjali na trgovine, ki so bile ta dan dopolne odprte. Isto se je zgodilo tudi to nedeljo, ko so bile trgovine zaradi bližajočih se praznikov odprte ves dan. V interesu mladine in vaencev je, da se obrtniški naraščaj zaščiti, kakor to zakon določa. Grega izkoriščenja vaencev, zlasti kar se tiče nedeljske zaposlitve, naj bo vendar enkrat konec!

Slovenija v objemu snežnega vala

Ljubljana, 20. decembra.

Iz Rusije, zlasti iz njenih severnih krajev so javljala kratka vremenska poročila, da je že v petek 16. t. m. pritisnil hud mraz in da se pomika mrzli val iz teh središč mraza proti Srednji Evropi in zapadu proti Franciji. Mrzli val, kar kažejo stara opazovanja, je zajel v nedeljo skoraj po 48 urah tudi naše kraje. Mraz je držal dobra dva dni. Snoči je nekoliko odnehalo, davi je bila še precej nizka temperatura, kajti toplomer v mestu je kazal —10 stopinj C, na prostem pa —11 stopinj C. V 24 urah pa je temperatura padla. Nastal je drugačen preobrat. Ze ponoči je začelo naletavati. Davi je že bila vsa ljubljanska ravan pobeljena s suhim snegom, pršičem, ki bo prav prišel ljubiteljem zimskega športa. Do davi je padlo v okolici 5 cm snega.

Na Notraniskem zameti

Medtem, ko v Ljubljani pada suh sneg, pa nam javljajo, da že dobra dva dni močno sneži na Blokah in drugih krajih proti meji in Čabru. Tam naletava v gostih kosmih južen sneg. Ponekod ga je že do 20 cm, na mnogih krajih, kjer sneg prinaša silna burja, pa so že visoki zameti, ki ovirajo cestni promet. Današnji jutranji Pečnikarjev avtobus, ki vozi na progi Ljubljana—Stari trg—Prezid, je še premagal vse snežne ovire in je prišel v Ljubljano z malenkostno zamudo.

Velike zamude mednarodnih vlakov

Kakor smo že omenili, je mrzli val zajel Srednjo Evropo, nato se je mraz umaknil snežnemu valu. Po krajih na Tirolskem, Koroškem in nemškem Štajerskem neprestano močno sneži že dobrih 24 ur in še več. Ob železniških pro-

gah, ki vodijo proti jugu, so nastale velike prometne ovire in vlaki imajo velikanske zamude. Močno je začelo snežiti tudi v smeri proti Zagrebu in Belgradu. Tudi na progah Belgrad proti zapadu se pojavljajo že hude prometne težave in ovire.

Tako je prispel danes SOE v Ljubljano s 100-minutno zamudo, ves zameten. Monakovski mednarodni brzovlak, ki vozi preko Koroške in Jesenice v Ljubljano, je davi imel kar 150 minut zamude. Brzovlak z Dunaja proti Trstu je prispel v Ljubljano s 70-minutno zamudo. Tudi belgrajska brzovlaka sta danes prispela v Ljubljano z zamudo 70 odnosno 80 minut. Potniški vlak iz Zagreba je imel malenkostno zamudo, namreč le 15 minut. Ostali potniški vlaki v lokalnem prometu so vozili še redno s prav malenkostnimi zamudami.

Kakor nam javljajo, so na Štajerskem prav hudi snežni viharji, tako tudi po Dolenjskem, proti Zagrebu in daleč tja proti Belgradu.

Telefon brezhibno funkcionira

Ker pada povsod suh sneg, ni poštarna uprava pri vzdrževanju telefonskih in brzojavnih napeljav utrpela še nobene škode. Mraz je res tu in tam zadnje dneve pokvaril nekatere telefonske in druge žice, toda hitro so bile popravljene. Drugače je telefonski promet v Ljubljani in povsod na deželi brezhibno funkcioniral.

Mestno cestno nadzorstvo je danes čistilo ceste in ulice s svojimi delavci in z 200 delavci, ki so bili zadnji čas zaposleni pri ureditvi in olupševalnih delih na Gradu, na Golovcu in v Tivoliju, kjer urejajo cesto, ki bo vodila v tivolskem drevo-redu ob železniški progi v Rožno dolino.

Hervey Allen:

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

»Recite Sharpu, ko bo razmeščal straže po krovu, naj naroči mistru Aikenu, da se bo zglasil pri meni.«

»Da.«

»Lahko noč!« je zabrundal na kratko kapitan.

Mister Spencer je za obotavljajočimi koraki odšel, da bi izvršil naročilo. Jezilo ga je, da je moral sleherni dan že ob osmih zvečer oditi v posteljo. Mnogo rajši bi večerjal med ostalim moštvom. Toda kot zastopnik velike hiše bratov Baring & Co. mu je kapitan Bittern izkazal čast, da ga je namestil v kabini. Proti temu ni mogel ničesar storiti. Kapitan je prižgal dve debeli sveči in se pripravil, da bo kot običajno začel brati. Odprl je knjigo »Božansko zrcalo« na zadnji strani in potegnil že razcefrano vrstico iz knjige. Nanjo je bila njegova mati, ko se je privraket podal na morje, uvezla tale izrek:

A 1757 D

Le Bogu edinemu si odgovoren.

Knjiga je izšla L. 1656. Kapitan je vso knjigo, tiskano z velikimi črkami, razdelil z rdečilom na tristočetideset delov. Sleherni večer je prebral en del, v prestopnem letu pa je prebral prvo ali na hrbtini strani traku sledeče: »Trinštrideseti do konca prebral na hrbtini strani traku sledeče: »Trinštrideseti do konca prebral 31. decembra 1800.« Tokrat je prebral zadnji odstavek knjige Ludvika Muggletona, ki je bila odprta pred njim: »In glej, duh se je prebudil v meni ter mi govoril: Neumrljivi si od vsega začetka prav tja do večnosti, a božje kraljestvo na zemlji je v tebi. Dvigni se, pojdi sam vase in se zavedaj, da ne boš živel kot žival na polju, ki nima pameti. In trava bo spet poglala in prekrila sled živali. Stopi v kraljestvo, kakor se spodobi človeku, in misli na to, da si človek. In duh v meni je dejal: »Vzemij svoje pero in piši. — In videl sem dva mala angelčka, ki sta kot lutki jahala na držalu mojega peresa. Eden od njiju je bil črni angel, slab služabnik svojega gospoda, drugi pa se je svetil kot bleščeča gladina nebeskih vod. In angelčka sta se med seboj pogovarjala. In kar sta govorila, sem zapisal. Vsega sicer nisem razumel, pa sem vendar vse verno zapisal. Odprla sta nebesa in zemljo v meni, kakor v zrcalni škaltjici, kjer se podoba kakor stvari odbija iz enega v drugega. Tam notri pa nisem videl svojega obličja, temveč vse druge reči. In nič od tistega, kar sta angelčka med seboj govorila in si kazala, mi ni ušlo. In tako se

Od tu in tam

Politični zločini so na Hrvaškem še vedno na dnevnem redu. Nedavno so člani »Hrvaške zaščite« streljali na železniško postajo v Ljubljani. Nastila je Perkovce pri Vinkovcih, ker je glasilovalec na listo dr. Stojadinovića. Nastila je kot čuvaj v železniškem skladišču izdajal ljudem potrdila, ko je nekdo skozi okno ustrelil in ga težje ranil. — V Šiškovcih so mačkovi razbili okna in močno poškodovali stanovanjsko opremo Stjepanu Jemriču. Mnogo huje so postopali z železničarjem Savom Tokićem iz Andrijevcev, ker je volil vladno listo. Stanodajalec mu je takoj odpovedal stanovanje in ga še isti dan vrgel na cesto. Nihče mu ni smel pomagati, kaj se, da bi mu dal stanovanje. Člani »Hrvaške zaščite« so s smrtno zagrozili vsakomur, ki bi pomagal nositi ali prepeljati njegovo opremo na postajo. Železničar je moral nazadnje sam s svojo ženo nositi pod orožniškim varstvom na drugo mesto vsak kos opreme posebej. Slednjič so iz druge vasi dobili voznika, ki je opravilo prepeljal v Vinkovce, koder so Tokića namestili začasno v železniški čakalnici.

V Valjevski Kamenici so bile preteklo nedelje ponovne volitve. Z velikansko večino je zmaga lista JRZ, ki je dobila 422 glasov, medtem ko je lista dr. Mačka dobila komaj 6 glasov. Skupina opozicijancev je v noči od 10. na 11. decembra vdrla v volivno pisarno, ukradla vse spise, nato pa čuvala volišče še ves naslednji dan. Nihče ni mogel v bližino. Zaradi tega je na svoji prvi seji glavni volivni odbor odredil, da bodo v Kamenici ponovne volitve. Kljub mrazu je bila udeležba pri ponovnih volitvah velika. Ljudje so prihajali na volišče v skupinah z zastavami.

Silovit mraz je pritisnil v vsej naši državi. Neprizadeti niso stali niti jadranski kraji, koder mraza skoraj ne poznajo. Celotno Dubrovnik, ki ima vedno milo zimo, je doživel mraz pod ničlo. Posebno hud mraz pa je nastopil v krajih, ki meje s madžarsko ravan. Subotica je imela 15 stopinj pod ničlo. Podobno je bilo tudi v Mariboru, koder imajo neoviran dostop vsi hladni vetrovi iz vzhoda. V Južni Srbiji in Bosni je padlo precej snega. Posledice so se takoj poznale v vsem prometu. Po napovedih sodeč pa bo mraz še hujši.

Trije kmetje iz Kneževca pri Požarevcu so napadli svojega bogatega sovaščana Milija Mišića in ga ubili. Mišić se je v svojem sinu Dragoljubu proti večeru vračal domov. Ko sta prišla do hiše, sta videla, kako se je nekdo plazil preko ograje. Skočila sta proti njemu, toda prav takrat sta se iz teme pokazala še dva neznanca in začela z nožmi obdelovati starega Mišića. Sin se je izmuznil in skočil poklicati orožnike. Ko so ti prišli do hiše, so našli na tleh mrtvega Mišića. Ker je Dragoljub enega izmed napadateljev prepoznal, so imeli v dobri uri orožniki vse tri v rokah. Ubili so Mišića zato, da bi ga oropali. Prvo so izvršili, za ropanje pa niso imeli več časa.

Junakinja iz srbsko-bolgarskih vojn je umrla pred dnevi v Leskovcu v starosti 75 let. Imenovali so jo zmolkajoč Marjot, ker nikdar v življenju ni jokala niti tarnala zaradi težav in bremen, ki jih je morala nositi vse življenje. Po svoji rasti in stasu je bila podobna moškemu, pa tudi po svojem pogumu ni kazala, da bi bila Evina hčerka. Kot trinajstletno dekle je že pomagala srbski vojski, da je prenašala skrivne depeshe skozi bolgarske vrste od komitafjev v glavno poveljstvo srbske vojske in obratno. Enkrat so jo bolgari celo ujeli in jo obtožili vojninstva. Kljub vsem zveržnim mukam je ostala trdna ter ni izdala niti črke. Po devetmesečnem trpljenju so jo izpustili. V Leskovcu so jo kot junakinjo spoštovali. Pa tudi med streli je bila zelo znana. Skoraj ji ni bilo para med njimi, tako dobro je znala streljati.

Z muhami in slabimi deli osla se je moralo nedavno baviti sarajevsko sodišče. Osel, last posestnika Meha Pridelja, se je pasel na travniku. Pa pridejo mimo otroci in ga začno dražiti. Ker se za vse to ni zmenil, so natakli na palico iglo in ga začeli zbadati. Tudi za to se osel ni razjezil. Pač pa je pograbil prvega, ki se je nekoliko pozneje pojavil v njegovi neposredni bližini. Obgrizel ga je po vratu in hrbtu, da bi bil deček skoraj umrl zaradi hudih poškodb. Pa tudi drugemu dečku, ki je svojo moč tovarišu prikočil na pomoč, ni prizanesel. Zaradi vsega tega je moral pred sodišče oselov gospodar, katerega je sodišče oprostil vsake kazni zato, ker so otroci sami izvali žival.

Dekle, ki ga ni maralo, je ubil Dušan Vidiš iz Sjekovca pri Slavonskem Brodu. Vidiš se je na vse mogoče načine vsiljeval najlepšemu dekletu v vasi Danici Pivič. Neprestano ji je govoril o zakonu in o svoji vroči želji, da bi postala njegova žena. Toda dekle ga ni maralo. Po svoji prijatelji mu je sporočilo, da ne bo nikdar njegova žena. Vidiš je po vsem tem sam stopil v njeno hišo in jo hotel z grožnjami pridobiti. Ko ga je deklet po vseh besedah pogledalo iz hiše, je fant potegnil samokres in jo ustrelil.

Pripravo, s katero se kontrolira delovanje ključavnic, je izumil učitelj na srednji tehnični šoli v Novem Sadu Božidar Petrovič. Priprava opozori lastnika, ki je blagajno le zaprl in ne zaklenil, da je treba storiti še to drugo. Posebno uporabna pa je za primer vloma. Čim začne kdo vrtati po blagajni, se oglasi zvonec, ki opozori stanovalce v hiši, da se ob blagajni nahaja nepoklican človek. Prav tako se da izum uporabiti pri ključavnicah v vratih. Petrovič je svoj izum že na več mestih z uspehom pokazal.

Sedem ljudi je ogrizel stekel pes v Križevcih in okolici. V mesto se je pripodil majhen rjav pes, ki je naskočil pet ljudi, ki jih je srečal na ulici. Iz mesta je pobegnil v okolico, kjer je ogrizel še dva moška. Z veliko muko so vaščani psa ujeli in ubili ter glavo poslali v zagrebški Pasteurjev zavod v pregled. Tam so ugotovili, da je bil pes stekel. Vseh sedem ogriženih ljudi so poslali v Zagreb, oblasti pa so odredile strogi pasji kontumace. Obenem pozivajo oblasti vse tiste, ki jih je stekel pes morda ogrizel, naj se javijo nemudoma bližnjemu zdravniku.

Odvetnika, ki je ponarejal podpise svojih strank, ima v precepu sodišče v Sremski Mitrovici. Dr. Petar Gvozdič, ki se je udeleževal tudi v politiki, je zastopal v kazenski pravdi nek Juko Rot. Tožiteljica si je priborila okrog 8000 din odškodnine, od česar pa si je odvetnik prisvojil 3800 din. Na ponovno njeno zahtevo se dr. Gvozdič ni zmenil. Moralo je spel spregovoriti sodišče, kateremu pa je predložil odvetnik potrdilo svoje stranke, da mu prepušča denar za poravnavo stroškov. Rotova je ugotovila, da je njen podpis na potrdilu ponarejen in ovadila Gvozdiča še za ta prestop. Za njo pa se je oglašil tudi bivši odvetnikov uslužbenec, ki je povedal, da je dr. Gvozdič že večkrat ponarenil podpise svojih strank. Za pravico se v kraju ljudje silno zanimajo.

Pred božičnimi izložbami

Ljubljana, 20. decembra.

Se štirje dnevi nas ločijo od najlepših praznikov v cerkvenem letu, božičnih. Zdi se, da bodo letos po dolgem času morda ti prazniki takšni, kakršni so bili v starih, dobrih časih: mirni in snežni. Božična barva, ki je bela, snežnoba, se nam je zadnja leta zdelala gola formalnost, ki so ji po stari tradiciji ostale zveste kot vodilni in za božič značilne menda le še trgovine. Trgovine so kmalu po Miklavžu zamenjale prevladujočo rdečo barvo, ki so jo imele po svojih izložbah z lepo snežnoba, ki naj bi nas spomnila belih, snežnih božičnih praznikov. Tudi letos so ljubljanske trgovine svoje izložbe okrasile priložnostno kakor druga leta. Zdi pa se, da tokrat za okraševanje niso uporabile tako izdatnega aparata kakor so ga uporabljale običajno v preteklih letih.

Trgovine vseh strok so okrasile izložbe

Podnevi na te, predbožično okrašene izložbe, človek še niti ne postane tako pozoren; vedno se mu kam mudi po opravkih, v službo grede ali pa domov, pa se na hudem mrazu nerad ustavlja. Šele zvečer, po šesti uri, ko je dan v kraju in ko zagore luči, se začnejo pred izložbami ustavljati ljudje, ki ogledujejo razstavljene predmete, ki bi se jih nemara splačalo nakupiti, ker bi bili prav primerna božična darila.

Prav vse stroke skušajo v svojih trgovskih izložbah ustvariti vsaj nekoliko predbožičnega razpoloženja. Trgovine z igračami, čevlji, z obleko, delikatese, specerije, mesarije in trgovine z mlečnimi izdelki, s klobuki, s konfekcijo in perlom, z zlatino, s knjigami, elastičarne, trgovine s smučmi in športno opremo, trgovine s sadjem, z dežniki, s krenom in še vse druge, se potrudijo, da bi svoje izložbe v ta namen priložnostno čim lepše okrasile. Zvečer, ko hodiš po mestu, lahko vidiš, kako lepo je večina izložb aranžiranih in razsvetljenih. Povsod lahko opaziš na razstavljenih predmetih pripete emrekove vejice z zlatimi in srebrnimi nitkami prepletene. Vse je razmeščeno lepo med vato; drobni kosmiči, ki naj bi ponazarjali sneg, se na tanki žici spuščajo zviška, polno je beline, zelenja, zlatih in srebrnih travok. Tu pa tam gori za rdečo papirnato linico cerkvice ali hišice iz kartona, žarnica. Drugod so obešeni božični zvonovi, ki so prav tako iz kartona, angelci, spet nekeje so drevesa v globokem snegu, omela, smrečice in drugi atributi, ki ustvarjajo božično razpoloženje. Vse je v belem in temno zelenem, vse je v zlatih in v srebrnih nitkah, da bi bilo videti lepše, mikavneje in za priložnostno božično darilo primernejše. Danes ljudje bolj ko kdaj

prej gledajo na to, da bi bila darila čim praktičnejša in koristnejša. Samo take stvari še skoraj kupujejo, ki zaležejo za dalj časa. Za igračice ni že skoraj več kaj prida denarja. Tudi za otroke so etarsi že začeli kupovati v glavnem koristne reči. Tu pa tam kdo že še kupi kakšno punčko, fantka ali kakšno podobno igračo; še rajši pa kupujejo knjige, otroške slikarice, ki jih otroci prelistavajo prav radi in z velikim zanimanjem. Po nekaterih ljubljanskih izložbah v teh žalostnih časih zapazimo še cele kolekcije svinčenih vojakov, tankov, letal, bojnih avtomobilov, celih vojsk; tudi to je posebno znamenje našega časa. Povsod po avetu zdaj množični rožljajo z orožjem. Nasilje in krivičnost slavita popolno zmagovalstvo, mir in miraljubnost sta že smešna. Prav zato se nam zdi kaj malo primerno, če nekateri trgovci zadnje čase še forsirajo te podobe iz vojne ter na ta način slabo učinkujejo na otroško miselnost, ker otroka napeljujejo k navdušenju za vojno. Take stvari se sicer videti same po sebi kaj nedolžne, saj so le igračice, časoma pa prav gotovo po svoje oblikujejo otroško duševnost v smislu, ki nikakor ni pozitiven. V mladih letih je navdušen za igračice, pozneje pa mu prihajajo prav blizu militaristične doktrine. Zdi se morali vsi merodajni krogi paziti, da stvari, ki bi utegnile na otroke učinkovati nepovoljno, čim prej odstranijo in skrijejo. Čemu bi v teh težkih časih še netili otroško domišljijo s takimi rečmi, ki navdušujejo za pogubna dejanja in mišli, ki človeštvu še itak tako neizmerno škodujejo. Prav bi bilo, da bi ti svinčeni vojniki z vsemi tanki, letali, utrdkami, bombami, topovi in puškami vred izginili iz naših izložb.

Ljudje se ustavljajo pred izložbami

Po končanem delu — kdor pa utegne, že čez dan — se pasantje ustavljajo pred izložbami, ogledujejo in razmišljajo, katero darilo bi bilo najprimernejše za božični dar njihovim dragim. Odločijo se, razmišljajo, koliko imajo še denarja, kalkulirajo, kako se bodo preotekli do novega leta, in se odločajo. Nekaj bodo že skoraj morali kupiti in poridati, saj so bili to napravili doslej še prav vsako leto.

Z največjim veseljem pa človek gleda otroke, ki jih mamice ali očetje, pa tudi starejši bratci in sestricice vodijo okrog po mestu ogledovat božične izložbe. Vse jih zanima, na vsako stvar kažejo s svojimi prstki, lica in oči jim žare od navdušenja. Dolga časa stoje pred eno izložbo in od naslednje se spet kar težko odtrgajo. Kako lepi so bili časi, ko smo še mi sami bili sposobni takega čistega veselja!

Krvodajalci naslavljajo svojo prošnjo na dobra srca

Ljubljana, 20. decembra.

Malo nas je, pa smo tudi mi družabni sloj, ki je iz zdravstvenih vzrokov današnji družbi potreben. Takoj boste vprašali, kdo smo. Smo ljudje kot drugi: delavci, ubogi pa pošteni člani človeške družbe, ki smo ostali v borbi za življenje brez potrebnih materialnih sredstev. Mi smo — krvodajalci.

Medicinska znanost je iznašla nov način zdravljenja na kirurškem polju. Namreč prenašanje popolnoma zdrave in žive krvi iz enega človeka v drugega. Potrebna je mala operacija: kirurg odpre krvodajalcu kakor tudi pacientu žilo in z aparatom izvrši prenos življenjske soka — krvi — naravnost v žile bolnika v običajni količini 500 cm, kar ustreza politrski množini.

Ker smo krvodajalci večinoma brezposelni, sameki, pa tudi družinski očetje, nas je uprava ljubljanske bolnišnice po končanih zdravniških preiskavah priznala za stalne krvodajalce, da dobivamo za vsako izvršeno transfuzijo krvi po 250 din. Ker noben krvodajalec ne more oddajati svoje krvi tolikokrat, da bi mogel z navedeno nagrado vzdrževati sebe in dostikrat še številno družino, propadamo vse telesno in gmotno vedno bolj in bolj. Vsakdo mora upoštevati, da imamo zmerom manj moči in zdravja, kolikor bolj se zgoščajo rane na naših rokah. Zaradi pogostih transfuzij pešajo naše roke, da niso več zmogljive težkega dela, pa čeprav je bil kdo še tako močan in krepak.

Ni nas mnogo. Kakih 12 nas je, pa vendar pomnimu kar veliko število. Pa bomo navedli nekaj drugih števil. Krvodajalci se razlikujemo po krvnih skupinah, ki se označujejo s številkami 4, 3, 2. V skupino 4 nas spada šest, ki smo v razdobju dveh in pol leta oddali svojo kri 159 bolnikom. Oddali smo torej okrog 59.000 cm svoje krvi. Povprečno je vsak iz te skupine dal kri za 27 bolnikov. V skupini 3 so trije krvodajalci. Ti so dali svojo kri 68 bolnikom, in sicer okrog 34.000 cm. Tako je vsak iz te skupine dal kri približno 23 bolnikom. V 2. skupini so trije krvodajalci: 25.000 cm krvi so dali 49 bolnikom. Vsak je pomagal povrniti polno življenje povprečno 16 bolnikom.

To so samo povprečne številke, ki pa vseeno dovolj jasno govore za žrtve nas krvodajalcev. Natatčne statistike bi navedene podatke presegle prav gotovo za 20%. Pomislimo samo, da je v treh letih in pol dobilo 276 bolnikov od nas nič več in nič manj kakor 138 litrov krvi. Številka pa bo povedala še več, če bomo vedeli, da smo to kri dali malotvečnim krvodajalcem, ki nas je vseh skupaj le 12. Od navedenih prenosov krvi je bilo 90% takih, ki so se popolnoma posrečili ter so bolniki ozdravili. 50 ljudem smo rešili življenje za male nagrade! To več govori o naši nesebičnosti in požrtvovalnosti kakor pa vse drugo.

Zato smo menda upravičeni, da se obračamo na našo javnost s posebno prošnjo. Vse živi sedaj v pričakovanju lepih božičnih praznikov. Morda

Ženske pred okrožnim sodiščem

Maribor, 19. decembra.

Kakor smo danes v »Slov. domu« že poročali, so imeli danes na okrožnem sodišču v Mariboru zanimiv dan. Obtožene in zagovarjale so se pred sodniki same ženske. 34 letna Terezija Klajnšek iz Hotinje vasi je prišla pred sodnike, ker se je vstopila dne 30. decembra v Hotinji vasi njena 14 mesečna hčerka Stanislava. Mati je pustila otroka doma, sama pa je odšla na polje. Ko je prišla zopet domov, je našla hčerko mrtvo v bližnjem potoku, v katerem je bilo samo četrta metra vode. Klajnškova je bila obsojena na 2 meseca zapore, pogojno na dve leti.

Pri drugi razpravi sta se zagovarjali mati in hči, 46 letna posestnica Marija Kocpek iz Sv. Martinja pri Vurbergu ter njena hči iz prvega zakona, 23 letna Zofija Bauman. Obe sta napadli drugega moža Marije Kocpek, Mihaela Kocpeka ter sta ga silovito pretepli. Zagovarjali sta se, da sta bili hudo razburjeni, ker jima je Kocpek grozil z nožem ter je bil vinjen. Obsojeni sta bili vsaka na mesec dni strogega zapore, pogojno za 1 leto.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer, sklo stanje	Temperatura v C		Relativna vlažnost v %	Veter (směr, jakost)	Padavine	
		noč	dne			mm	vrsta
Ljubljana	762.0	-7.8	-10.4	75	10	S ₂	1.3 sneg
Maribor	763.3	-10.4	-11.0	80	10	NE ₂	0.1 sneg
Zagreb	767.6	-6.0	-12.0	80	10	E ₂	0.2 sneg
Belgrad	763.2	-10.0	-13.0	90	10	ENE ₂	—
Sarajevo	765.1	-7.0	-10.0	80	10	0	1.1 sneg
Vis	757.8	3.0	-3.0	60	10	N ₂	1.0 sneg
Split	757.2	5.0	-1.0	60	10	NE ₂	—
Kumbar	754.5	10.0	8.0	90	10	N ₂	0.5 dež
Rab	760.8	-1.0	-2.0	60	10	N ₂	—
Opisoval:	756.5	6.0	-1.0	90	10	NE ₂	—

Vremenska napoved. Oblačno s snegom in hladno vreme.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od večerj do danes. Iz noči in ves dan je bilo popolnoma oblačno. Ob 8.10 je pričel naletevati droben suh sneg in je naleteval z malimi presledki do 14.30. Ves dan je pihala srednje močna burja.

Koledar

Danes, torek, 20. decembra: Liberat

Sreda, 21. decembra: Tomaž.

Lekarna

Obvestila

Nočno službo imajo lekarnice: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Rezervni častniki, ki žele obiskovati tečaj za polaganje izpita za višji čin (kap. II. kl. ali major), naj se javijo danes, 16. t. m., od pol 9 do pol 20 v pisarni pododborja, Kongresni trg 1, zaradi važnega obvestila. — Združenje rezervnih častnikov, pododbor Ljubljana.

»Dogniki zadnjih dvajset let širom sveta«, je naslov skriptnega predavanja, ki ga bo imel v torek, 20. decembra ob 8 zvečer ob krašnih slikah prof. dr. Vinko Sarabon na XXII. prosvetnem večeru Franciškanske prosvete M. O. Vstopnice po 3 din v pisarni »Pax et bonum«. Člani popust.

Koncert v spomin 20 letnice pisatelja Ivana Cankarja bo jutri zvečer ob 20 v mali filharmonični dvorani. Zborovodja Kristo Perko je izvedno izvečbal mešani zbor društva Cakar, ki nam bo izvajal na svojem koncertu bogat program, vzeti iz domače in ostalih slovenskih literatur. Slišali bomo narodno in umetno pesem. Opozorjamo, da se vsi koncert ob 20 v mali filharmonični dvorani. Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

Zborovanje Katehetskega društva in Slomskove družbe v Ljubljani. Dne 27. decembra bosta skupno zborovala Slomskova družba in Katehetsko društvo po naslednjem sporedu: I. Ob 9 se udeležijo člani sveta mase pri oo. frančiškanih. Učiteljski pevski zbor ima že ob 8 pevsko vajo za sv. mašo. Pevke in pevce prosim, da bodo točni. II. Po sv. maši zborovanje v Unioni: 1. Otvoritveni pozdravi; 2. Predavanja: a) dr. J. Demšar: Katehet in učitelj; b) dr. V. Brumen: Obiski v angleških šolah; c) ravnatelj R. Pečjak: Skrbimo za ugled šole in učiteljstva. 3. Razgovori o predavanjih. — Popoldne ob 3 pa ima Slomskova družba še sejo ožjega in širšega odbora. K udeležbi vabi odbor Katehetskega društva in Slomskove družbe.

XII. prosvetni večer bo za vsa ljubljanska prosvetna društva, za vse fantovske odseke in dekleške krožke v četrtek 22. decembra ob 8 zvečer v veliki unionski dvorani. Na sporedu je predavanja g. Karla Capudra: Mladinski dnevi v Ljubljani. Predavanje bo pojasnjeval prvi slovenski zvočni kulturni film, ki nam bo pokazal slavnostni spoved ob priliki Mladinskega tabora. — Društva, odseki in krožki, ki naročijo skupno vstopnice, plačajo za vsako vstopnico 2 din, za ostale znaša vstopnina 4 din. Predprijava vstopnic pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7.

Za božičnico najrevnejših v stari cukrarni so dobrosrčni ljudje že pričeli pošiljati darila v kuhinjo samo v cukrarni na Poljanškem nasipu št. 40. Prvi je pokazal svoje dobro srce za mestne reveže znani trgovec s kislim zeljem in repo g. Gustav Erklavec iz Povšetove ulice 10, ki je za božičnico daroval 70 kg svojih delikatnih izdelkov. Sedaj pa čakamo še na tiste dobrotnike siromakov med mesarji in prekajevalci, ki h kislemu zelju pošljejo še klobase, da bodo reveži imeli o božiču zares velik praznik in se s hvalečnim srcem spominjali svojih dobrotnikov. Vsi dobrotniki revežev so vabljeni na božičnico, ki bo v petek 23. t. m. ob 17 popoldne v stari cukrarni, da spoznajo dobri nameni mestne uprave in res izredno velike prostore prepotrebne novega mestnega zavoda za najpotrebnejše siromake našega mesta. Vsem velikodušnim darovalcem naj elpsa zahvala v imenu revežev in v imenu mestnega poglavarstva!

Po svečeh v prid mestnim revežem, ki so ostale po vsesvetki akciji, so človekoljubni ljudje že pričeli prihajati v mladinski oddelek socialnega urada na levi strani prtiličja Mahrove hiše na Kerkovem trgu, da jih na sveči večer prižgo na grobovih svojih rajnih in tako počaste drage pokojnike z dobrimi deli. Za prispevek 5 din v mestni socialni sklad dobi vsakdo 2 sveče v mestnih barvah z napisom »Za mestne reveže«. Ker je sveč že malo, opozorjamo dobrotnike siromakov, naj si jih naglo priskrbe ter z njimi dokažejo o božiču na grobovih svoje dobro srce.

Ljubljansko gledališče

Drama — Začetek ob 20.

Torek, 20. dec.: Zaprt.

Sreda, 21. dec.: »Brezov gaj«. Red Sreda

Cetrtek, 22. dec.: »Labodica«. Red A.

Petek, 23. dec.: Zaprt. (Generalka.)

Opera — Začetek ob 20.

Torek, 20. decembra: »Jolanica«. »Gianni Schicchi«.

Red B.

Sreda, 21. dec.: Zaprt.

Cetrtek, 22. dec.: »Ljubavi napoj« (Kapljece za ljubezem). Gostovanje tenorista Christy Solaria.

Red Cetrtek.

Petek, 23. dec.: Zaprt.

Mariborsko gledališče

Torek, 20. decembra, ob 20: Aida. Red A.

Sreda, 21. decembra: zaprt.

Cetrtek, 22. decembra, ob 20: Kralj na Betajnovi.

Red B.

gostinskih obratov, ki to davščino sicer plačujejo pavšalirano, vendar jo pa znajo tudi prevladati na konzumente.

Najlepši biser na svetu, debel 13 cm

Velikanska školjka ga je varovala globoko v morju, zdaj pa e last ameriškega trgovca

Lov na školjke je dostikrat zelo donosen ne zaradi školjk samih, pač pa zaradi biserov, ki jih imajo školjke v svojih hišicah. S takšnim poslom se ljudje bavijo v veliki meri tudi na Filipinih. Iz Manile, glavnega mesta na Filipinih, poročajo, da so tam našli pred desetimi leti dragocen biser, ki je še danes najlepší, največji in seveda tudi najdražji od vseh, kar jih imajo zdaj na svetu. V premeru meri ta biser celih 13 centimetrov. Našli so ga v velikanski školjki. Na zunaj je biser čisto podoben človeškemu možganom in ima prav takšne zavoje. Nekaj posebnega je tudi njegov sijaj, predvsem sijaj čistih delov, ki so modrikaste barve.

Našli so ga na Borneu

Pred desetimi leti je našel ta biser neki domačin z otoka Borneo. Školjka, v kateri so našli ta nenavadno velik biser, je živea v precej globokem morju. Zato je imel tisti borneški domačin precej posla, preden jo je privlekel na suho. In ko se mu je nazadnje to le posrečilo, je bila prva njegova misel na biser. Njegov trud pa je bil dobro poplačan. Školjka je imela v sebi biser, da še danes ni nikjer večjega in dražjega. Začel je razmišljati, kaj naj z njim naredi. Prodal bi ga rad, toda trgovci belokožci so najraje kupovali male bisere, ki za tega domačina sploh niso imeli nikake vrednosti. Po njegovem mnenju pa je ta školjka pomenila vendarle nekaj posebnega, nekaj nenaravnega, prav tako pa tudi biser, ki ga je našel v njej. In sklenil je, da bisera ne proda trgov-

cem, pač pa, da ga izroči poglavarju svojega plemena Panglima Pizi. Poglavar mu je

dal zanj vrečo riža

Če pomislite, koliko stane vreča riža, lahko veste, kako poceni je bil ta biser prvič prodan. Toda poglavar ni kupil bisera, da bi z njim naredil pozneje dobro kupčijo. Kaj? Naredil ga je za neke vrste hišnega boga, katerega je potem vsak dan molil.

Kmalu pa je prišel na Borneo tudi neki ameriški trgovec po imenu Kob. Slišal je bil že prej za poglavarja tega plemena ter tudi za njegov dragocen biser. Zato ga je sklenil obiskati, čeprav je plemenski poglavar imel svoje bivališče sredi divjega pragozda. In ko je prišel tja, se je najprej hotel prepričati, če so mu ljudje prej govorili resnico, ko so mu pripovedovali o dragoceni mibiseru. Poglavar mu ga je pokazal, pravijo, da celo rad pokazal, in dvoma o biseru ni bilo več. Poglavarju je ponudil trgovec Kob za biser veliko vsoto denarja, toda ta bisera ni hotel za noben denar prodati, kajti smatral ga je za največjo svetlinjo svoje »vladarske« hiše in vsega svojega plemena. Prav preveč pa Kob tudi ni šilil v poglavarja, da ne bi vzbudil med tamkajšnjimi ljudmi preveč pozornosti, ali celo kakakega suma. Odšel je z Bornea, pa se vrnil šele čez dve leti spet tja. Tedaj pa je bil poglavar še manj pripravljen skleniti kakšno kupčijo, kajti njegov sin je bil prav tedaj bolan in poglavar je vsak dan

molil ta svoj biser, tega svojega najvišjega boga, naj da sinu zdravje.

Kob pa ni bil ravno med najbolj neumnimi ljudmi na svetu in se je celo precej dobro razumel na zdravniški posel. Brž je ugotovil, da je poglavarjev sin zbolel na malarijo. S poglavarjevim dovoljenjem je prevzel zdravljenje sina, mu redno dajal kinin ter ga po dveh mesecih čisto pozdravil.

Zdaj je bila stvar glede odkupa dragocenega bisera že nekoliko drugačna. Poglavar vendar v svoji hvaležnosti, da mu je Kob rešil sina pred smrtjo, ni mogel biti več tako trdovraten, da bi za nobeno ceno ne prodal bisera temu amerišskemu trgovcu.

In zdaj je ta največji in najdragocenejši biser last Amerikanca Koba, če ga le že ni prodal naprej komu drugemu. Prav gotovo pa je, da ga za takšno ceno ni dal, kakor pa ga je dobil.

Najožja hiša na svetu

Mesto Bregenz v Nemčiji se lahko ponaša s tem, da stoji v njem najožja hiša na svetu. Pročelje te hiše je široko samo 80 centimetrov. Hiša je dvonadstropna in ima vsako nadstropje le po ena vrata in eno okno. Vse poročajo o tej hiši, kakšna je, koliko je široka, koliko vrat in oken ima, je tega ne povedo, kdo in koliko ljudi v njej stanuje. Najbrž je to tudi preveč težko povedati, ali pa tako lahko, da nihče takšnem poročilu ne bi verjel. Neko posebnost pa le imajo tudi v Bregenzu in to je res menda glavno.

Nemci gledajo Angležem pod prste

Trincomali na Ceylonu, najugodnejše pristanišče v angleškem imperiju

Nemški časopisi poročajo, da skoraj ne mine teden, da ne bi Angleži poročali o velikih vojaških pripravah in o graditvah najmodernejših vojaških utrdb zdaj na tem, zdaj na drugem koncu angleškega imperija. Tako poročajo o neprestanih vojaških pripravah v Kanadi, v Avstraliji, o preureditvah utrdb ob morski ožini pri Singaporeu itd. V eni svojih zadnjih števil pa piše angleški časopis »Daily Telegraph« o preurejanju pristanišč in letališč na otoku Ceylonu, posebno v Trincomaliu, pristaniškem mestu na vzhodni obali tega otoka. V državnem proračunu je določenih poldrugi milijon funtov šterlingov samo za pristaniške utrdbe in letališča v Trincomaliu. S tem naj bi bil olajšan predvsem letalski promet med Singaporeom in otokom Ceylonom. Trincomali je že po naravi zelo sijajno pristanišče. Angleški admirali celo zatrjujejo, da je to najboljše pristanišče, kar jih je v vsem angleškem imperiju.

Pristanišče Trincomali je bilo že takrat, ko so še gospodovali nad Ceylonom Holanci, najvažnejša pomorska utrdba vsem južnoazijskemu otočju. To važno mesto so potem zasedli Angleži ter ga v začetku precej zanemarili. Danes pa dobi Trincomali vedno večji pomen kot vmesno letalsko postajališče med Adenom na južnem koncu Arabije in Singaporeom na Malajskem polotoku. Posebno velik pomen pa bo to ceylonsko mesto dobilo tedaj, ko bo uresničen načrt zgra-

13 letni siamski kralj. Iz Lausanne v Švici, kjer je hodil v šolo, so ga poklicali pred nedavnim nazaj v domovino. Slika ga kaže pri neki paradi v Bangkoku

ditve prekopa preko ožine Kra na Malajskem polotoku.

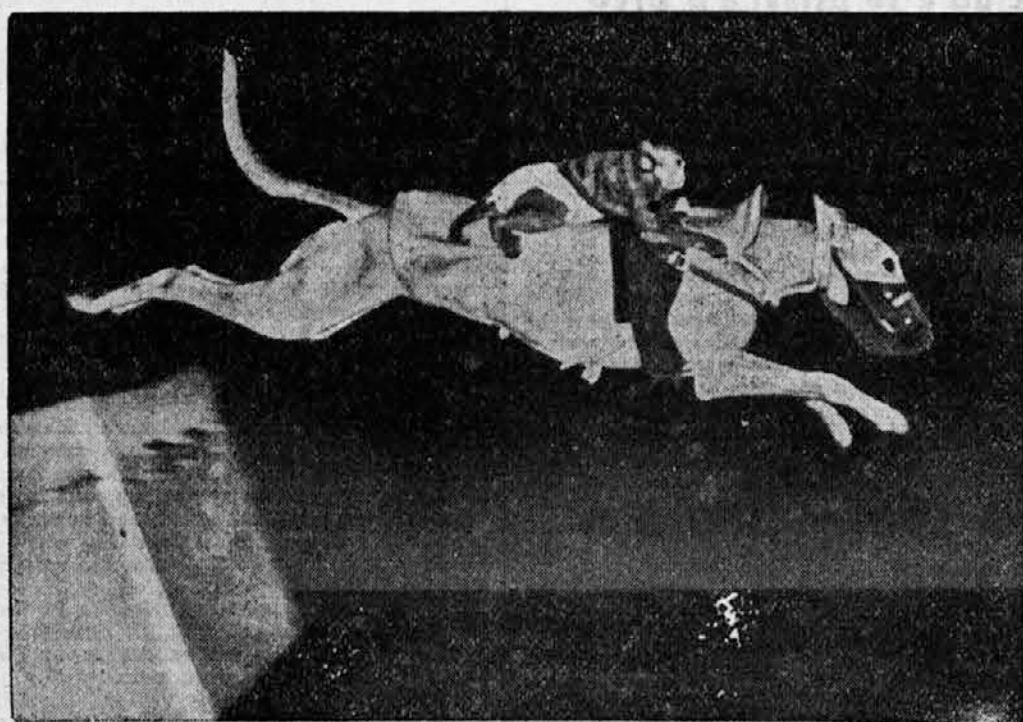
Kakor se torej vidi iz takšnega nemškega pisanja, Nemci budno zasledujejo vse angleške vojaške priprave ter z njimi skušajo pri vsaki priložnosti opraviti, zakaj se tudi oni pripravljajo za primer vojne. Tako poročajo Nemci brez ozira na to, ali grade Angleži svoje nove utrdbe doma na Angleškem, ali kje v Južni Aziji, kjer Nemci še nimajo posebnega vpliva in tudi ne dosti izgledov nanj.

Programi Radio Ljubljana

Torek, 20. dec.: 11 Solaka ura: Naši izseljenci po izvenevropskih državah (gde. Julija Sušteršič) — 12 Plesna šara (plošč.) 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Koncert. Sodelujoči: Zbor mestne ženske realne gimnazije in Radij. orkester — 18.40 Problem malega naroda (univ. prof. dr. Veber) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Ljubljana izra osvoboditve domovine (Al. Potočnik, učitelj, Ljublj.) — 19.15 Vesela kronika — 20 Rousnel: Sulta (plošč.) — 20.15 Vošnjak: Lepa Vida, drama (člani rad. igr. družine) — 21.30 Cl. Debussy: Morje, simf. suita (plošč.) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel konec, igra Radij. orkester.

Drugi programi

Torek, 20. dec.: Belgrad: 20 Ruske romance, 20.30 Komorni koncert, 21.45 Narod. pesmi — Zagreb: 20.30 Zbor, 21 Komorni koncert, 21.30 Vokalni koncert, 22.10 Plesna glasba — Praga: 20 Igra, 21.10 Godalni kvartet,

V Melbournu so priredili pasje dirke, pri katerih so kot jahači nastopile opice

Okraj Krško

Št. Občine	Število vol. upr.	Volilo je	JRZ Dr. Krek	Mesojedec	Maček Batušič	Mravlj	Skupaj	Ljotič Stovček
1. Boštanj	690	458	272	69	11	85	165	1
2. Bučka	275	201	108	1	1	91	95	—
3. Cerklje ob Krki	371	465	387	34	1	41	76	—
4. Kostanjevica	770	490	376	15	5	98	114	—
5. Krško	524	335	288	11	1	35	45	2
6. Leskovec (5)	1529	958	649	247	—	36	285	6
7. Mokronog	551	459	548	6	55	24	85	6
8. Radeče (2)	1027	651	545	66	2	38	106	—
9. Raka	742	449	354	21	5	71	95	—
10. Studenec	562	247	181	50	15	3	66	—
11. Sv. Križ p. Kost. (2)	795	520	415	21	1	85	107	—
12. Škocijan (2)	964	685	449	24	22	188	254	—
13. St. Janž	659	482	425	4	24	26	54	3
14. St. Jernej (2)	1187	792	738	19	1	34	54	—
15. St. Rupert (2)	985	770	717	2	37	14	55	—
16. Trebelno	564	365	250	20	95	1	114	1
17. Trzince	463	309	296	1	7	4	2	1
Skupno:	12436	8572	6796	609	275	872	1756	20

Okraj Brežice

Št. Občine	Število vol. upr.	Volilo je	JRZ Tratnik	Budič	Maček Batušič	Dr. Kukovec Trupej	Skupaj	Ljotič Zupančič
1. Artiče	554	352	240	—	15	39	58	112
2. Bizeljsko	1066	625	406	—	10	142	67	219
3. Blanca	792	530	457	—	—	—	73	73
4. Brežice	912	649	402	—	35	12	93	140
5. Catež	627	390	304	39	1	5	39	84
6. Dobova	818	524	333	5	4	28	150	187
7. Globoko	435	148	106	—	2	5	35	42
8. Kapele	469	270	91	—	3	31	145	179
9. Pišce	484	286	151	—	2	2	131	135
10. Podsreda	661	413	262	—	1	6	143	150
11. Rajhenburg	524	374	362	2	—	—	10	12
12. Senovo	868	479	392	9	—	—	78	87
13. Sevnica	793	550	266	1	—	—	283	284
14. Sromlje	282	193	117	—	—	43	33	76
15. Velika dolina	580	501	134	340	1	—	26	367
16. Videm	583	363	290	—	—	29	44	73
17. Zabukovje	471	302	103	—	—	1	198	199
18. Zdoie	214	170	124	—	—	1	45	46
Skupaj	11.113	7.019	4.540	396	74	344	1.651	2.465

Norman Raily Raine:

JUNAŠTVA ROBINA HOODA

ZGODOVINSKI ROMAN S SLIKAMI

Ta namen pa mu nenadoma prepreči visok fant, ki se je nenadoma vzel kakor bi bil zrasel iz tal, sam bog ve odkod. Njegov obraz je kazal plemenite poteze, dasi je bil fant sam oblečen povsem preprosto. Odpeti suknjič je imel v pasu zaegnjen z usnatim jermenom, ki se je na enem koncu zadrževal v veliki bakreni sponki ter na ta način pritiskal suknjič k močnemu mišičastemu telesu. Vitke, jelenje hitre noge so mu tičale v tesno se prilagajajočih hlačah iz zelenega sukna. Preko ramen je imel ogrnjen plašč, zlata verižica je tekla med dvema prav takimi zaponkami. Na širokem hrbtu je počez nosil usnjen tul, v katerem so tičale puščice, v desnici pa je držal lok. Videlo se je, da je plemič, eden poslednjih anglosaških plemičev, ki so še ostali živi.

Ni bil sam. Spremljal ga je njegov zvesti prijatelj Will Scarlett, veseljak in dobričina, vedno pripravljen, da se vsega žrtvuje kadarkoli treba za svojega dobrega in iskrenega druga Robina Hooda. Plavalasi Scarlett z večnim nasmehom na obrazu je sedel na svojem konju z leve strani vsitric s prijateljem Robinom Hoodom. Sedel je na belcu v pisani obleki in s klobukom, ki ga je bil zadaj okrašil s perjem. Ponosno se je postavil ob bok svojemu prijatelju, ki se je bil ponosno vzpel na svojem krasno opremljenem in okrašenem vranecu. Pozorno je

gledal, kaj se na jasi godi. Robin Hood je v zadnjem hipu, prav ko je sir Guy zagrabil sabljo za ročaj, vzpodbodel konja in kakor škrtat planil pred mogočnika.

(Foto: Warner Bros.)

Plavalasi Scarlet z večnim nasmehom na obrazu.

»Kaj, ubil bi ga bil, ker ti je povedal resnico?« je resno vprašal Robin Hood.

»Če ga le hočem!« mu hladnokrvno odgovoril sir Guy.

»Nisem tvojih misli!« mu oporeče Robin Hood.

»Kaj, ti se drzneš vmešavati v to stvar?«

»Prav tako zlorabljaš kraljevske oblasti, kakor je zlorabljal princ Ivan,« pripomni ostro Robin Hood.

»Se nocoj mu bom to tudi dokazal, boš videl! Kajne, Vilček, Ivana je treba okregati za vse to, kar zadnje čase počne!«

»Seveda, Robin,« potrdi Vilček, »jaz pa pojdem s teboj!«

V tem hipu se je Robin s svojim konjem obdrsil ob noge sira Guyja. Dejal bi se, da se mu je postavil s prsi ob prsa, iz oči v oči, da bi mu na vsaki napad odgovoril še s hujšim napadom. Čeprav sir Guy ni bil strahopetec, je bil vendarle preveč previden in preveč mu je tudi bilo za življenje, da bi se bil lahko miselno izpostavil kakršnim koli nevarnostim. Zato je ostal miren in zbran, resen in oprezen, čeprav ga je globoko v duši klalo sovraštvo do tega plemiča-razbojnika, da bi branil in maščeval na Normanin in po Normanin krivice, muke in poniževanja, ki so bila storjena njegovemu narodu. Storil je še več, da bi zakril svoje sovraštvo: nasmehnil se je vladno Robinu Hoodu in ni nič več spominjal lovske tatvine.

»Kaj je napravil?« ga je resno vprašal Robin Hood.

»Ubijal je kraljevske divjačine, tebi pa je menda dobro, prav dobro znan kraljevi zakon o gozdu« (charter of the forest), s katerim si je bil že Viljem Osvajalec pridržal lovno pravico izključno le zase in za svoje plemiče, nikakor pa ne...«

...mislil reči, nikakor pa ne za saksonske pse in svinje!« je nadaljeval Robin Hood in dokončil misel sira Guyja. Boljše bo, če jaz končam njegovo misel, si je dejal, kakor pa bi moral poslušati, da bi ta ponižanja in psokve na njegov narod izrekel pred njim sam ta značilni in osvovljeni Norman.

Guy je molčal in se samo smehljaj kakor bi hotel s tem potrditi besede Robina Hooda. Robin Hood, maščevalec svojega naroda, pa je mirno nadaljeval, saj je vedel, da se ni prišel čas, ko bo tudi temu silniku njegov meč za vselej zavezal usta in ga pred smrtjo naučil, kako znajo saksonski psi gristi.

»Vsemu sem jaz kriv!« pravi ter se zagleda sira Guyju v temne in žive oči. »On je moj sluga!«

»Ubijanje kraljevske divjačine pomeni smrt... za sužnja in za plemiče!« odgovori z resnim in vzvišenim glasom sir Guy, vzpodbode konja ter se obrne na drugo stran. Tudi Diekon se naglo zaviti v sedlo ter krene za gospodarjem. In prav kmalu izgineta Robinu Hoodu oba izpred oči v potemnelih sencah gostega, zapletenega gozda, v katerem je bil že do kraja izginil sončni večer s svojo rumenkasto svetlobo ter so le tu pa tam še motale in plazile vijoličaste sence, ki pa so tudi že druga za drugo izginjale v tiho, romantično nočno tišino. Guy je

komaj še slišal za seboj glas Robina Hooda, ki mu je zavpil:

»Mar res? Da ni izjeme?« Misli je pri tem na Guyjeve grožnje s smrtjo, ki zadene vsakega sužnja in saksonskega plemiča, če se pregreši proti lovskega zakoniku, ki ga je bil predpisal Viljem Osvajatelj. Vzravnan na svojem konju je Robin Hood zaničljivo gledal za sirom Guyjem, prepričan, da bo treba tega človeka enkrat vendarle že spraviti k pameti ter ga naučiti, da bo v človeku gledal človeka, ne pa psa, pa naj bi že bil ta človek kakršne koli vere ali narodnosti.

»Tudi suženj je človek, prav ničesar človeškega ni iz njega izginilo, in če bi bilo v kom res izginilo, prav gotovo tega ne bi bil sam kriv,« tako je sam pri sebi razmišljal upornik Robin Hood, ki se je pri tem še ponosneje vzpel na svojem vranecu. V desnici je od trenutka, ko se je bil srečal s sirom Guyjem, čvrsto stiskal lok; bil je pripravljen, da bi sprožil takoj kakor hitro bi se mu zdelo potrebno ali čim bi začutil, da je v smrti nevarnosti. Tudi zdaj je še stiskal lok v krepki roki. Ali bi sprožil in poslal naglo smrt za sirom Guyjem? V hrbet? Ne, tega vitez ne bi nikdar napravil, takega dejanja vitez ni zmožen! O tem pa je bil prepričan tudi sir Guy sam in zato je s takšnim hladnokrvnim mirom obrnil konja ter prepustil Robina Hooda in njegovega slugo, naj razmišljata o vsem, kar sta bila zagrešila ter o tem, kaj ju zdaj čaka. Nottingham ni bil več daleč.